

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO**

**Į S A K Y M A S
DĖL ASMENS SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ ĮVERTINIMO TVARKOS**

2000 m. spalio 4 d. 1221/527/83
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [115-3228](#)) 7 straipsnio 1 dalimi,
t v i r t i n a m e Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo tvarką (pridedama).

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

KORNELIJUS PLATELIS

ŪKIO MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTRĄ

VALENTINAS MILAKNIS

FINANSŲ MINISTRAS,
PAVADUOJANTIS SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTRĘ

VYTAUTAS DUDĖNAS

PATVIRTINTA
švietimo ir mokslo ministro,
sveikatos apsaugos ministro,
socialinės apsaugos ir darbo ministro
2000 10 04 įsakymu Nr. 1221/527/83

ASMENS SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ ĮVERTINIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši Tvarka nustato įstaigas ir specialistus, galinčius įvertinti asmens nuo jo gimimo iki 21 metų specialiuosius ugdymosi poreikius pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu aspektais, įvertinimo eigą ir dokumentaciją.

2. Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo tikslas – nustatyti pagalbos ir paslaugų reikmes siekiant sudaryti specialiųjų poreikių asmenims optimalias ugdymo ir ugdymosi sąlygas.

3. Vaikų nuo gimimo iki 3 metų specialiuosius ugdymosi poreikius įvertina ankstyvosios reabilitacijos (korekcijos) tarnybos (toliau vadinama – ART) specialistų komanda, vadovaudamasi Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintais Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugų reikalavimais.

4. Vaikų nuo gimimo iki 3 metų, nelankančių ankstyvosios reabilitacijos (korekcijos) tarnybos, asmenų nuo 3 iki 21 metų specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimą atlieka:

4.1. švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisija (toliau vadinama – Komisija) – asmenų, ugdomų švietimo įstaigose, pradinį įvertinimą;

4.2. savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba – asmenų, neugdomų švietimo įstaigose ir ugdomų bendrojo ugdymo įstaigose bei namuose, nuodugnų įvertinimą;

4.3. apskrities pedagoginė psichologinė tarnyba ir Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagoginio psichologinio centro skyrius – asmenų, ugdomų specialiojo ugdymo įstaigose ir Tvarkos 4.2 punkte nurodytais atvejais, jei savivaldybėje nėra pedagoginės psichologinės tarnybos, nuodugnų įvertinimą;

4.4. Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagoginis psichologinis centras – asmenų, ugdomų jo bazinėse švietimo įstaigose*, nuodugnų įvertinimą.

5. Moksleivių, ugdomų bendrojo lavinimo mokyklose, kalbos ir komunikacijos sutrikimus įvertina mokykloje dirbantis logopedas. Jei logopedinio tyrimo duomenų nepakanka tiksliai kalbos ir komunikacijos sutrikimui nustatyti, logopedas gali prašyti vaiko tėvų (ar vaiko globėjų) atlikti papildomus medicinos tyrimus ar, suderinęs su švietimo įstaigos, kurioje mokosi vaikas, specialiojo ugdymo komisija, siųsti vaiką į pedagoginę psichologinę tarnybą nuodugniam specialistų grupės įvertinimui.

6. Jei švietimo įstaigoje nėra specialiojo ugdymo komisijos, o vaikas turi ugdymosi sunkumų, įstaigos vadovas, gavęs tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (1 priedas), kreipiasi į pedagoginę psichologinę tarnybą dėl vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo.

II. ĮVERTINIMO DOKUMENTACIJA

7. Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo duomenys fiksuojami specialiuose tam skirtuose asmens vertinimo dokumentuose:

7.1. vaiko stebėjimo kortelėje (rekomenduojamas 2 priedas);

*Pedagoginio psichologinio centro bazinės švietimo įstaigos – Vilniaus miesto bendrojo lavinomo mokyklos, ikimokyklinio ugdymo įstaigos, savivaldybės švietimo padalinio vadovo įsakymu priskirtos Pedagoginiam psichologiniam centrui kaip eksperimentinė bazė taikomiesiems pedagoginiams psichologiniams tyrimams atlikti, metodikoms aprobuoti.

- 7.2. anketoje (rekomenduojamas 3 priedas);
- 7.3. švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisijos (4 priedas) pažymoje dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pradinio vertinimo;
- 7.4. specialiojo ugdymo komisijų pasitarimų protokoluose;
- 7.5. pedagoginės psichologinės tarnybos pažymoje dėl pedagoginio psichologinio asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo (5 priedas);
- 7.6. kalbos įvertinimo kortelėje (6 ar 7 priedai);
- 7.7. individualiuose psichologinio, pedagoginio, logopedinio ir medicininio tyrimo protokoluose, klausimynuose ir (ar) aprašuose.

III. ASMENS SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ ĮVERTINIMO EIGA

8. Gydytojas neonatologas teisės aktų nustatyta tvarka registruoja naujagimius, pildo apskaitos formą, kurios dalis, naujagimiui išvykstant į namus, įteikiama tėvams (ar vaiko globėjams), apie atvykstantį naujagimį informuoja pirminės sveikatos priežiūros įstaigą, į kurios teritoriją jis atvyksta. Bendrosios praktikos gydytojas, gydytojas pediatras arba gydytojas specialistas, naujagimiui ar kūdikiui nustatęs raidos (vystymosi) sutrikimus arba rizikos veiksnius jiems atsirasti, siunčia jį ART konsultacijai ar (ir) specialiesiems ugdymosi poreikiams įvertinti.

9. Bendrosios praktikos gydytojas arba gydytojas pediatras ar kitas sveikatos priežiūros personalas, aptarnaujantis šeimą, kurioje gimė specialiųjų poreikių vaikas, išsiaiškinęs nepalankias socialines, ekonomines sąlygas, apie tai informuoja atitinkamos savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybą.

10. Visų tipų švietimo įstaigų logopedai įvertina kalbos ir komunikacijos sutrikimus ir pildo kalbos įvertinimo kortelę (6 arba 7 priedai).

11. Pedagogas, kuriam iškyla vaiko ugdymo sunkumų ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje, pildo vaiko stebėjimo kortelę (rekomenduojamas 2 priedas) ir, gavęs tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (8 priedas), kreipiasi į švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisiją.

12. Ikimokyklinės ugdymo įstaigos specialiojo ugdymo komisija, turėdama tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (8 priedas), atlieka specialiųjų ugdymosi poreikių pradinį vertinimą ir pildo pažymą dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pradinio įvertinimo (4 priedas). Komisija, atlikusi pradinį vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimą ir numačiusi, kad vaikui būtų tikslingas specialusis ugdymas ar specialiosios pedagoginės pagalbos teikimas, gavusi tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (1 priedas) kreipiasi į švietimo įstaigą aptarnaujančią pedagoginę psichologinę tarnybą dėl nuodugnaus vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo.

13. Pedagogas, kuriam iškyla vaiko ugdymo sunkumų mokykloje, pildo anketą (rekomenduojamas 3 priedas) ir, gavęs tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (8 priedas), kreipiasi į mokyklos specialiojo ugdymo komisiją.

14. Bendrojo lavinimo mokyklos specialiojo ugdymo komisija, turėdama tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (8 priedas), atlieka specialiųjų ugdymosi poreikių pradinį vertinimą ir pildo pažymą dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pradinio vertinimo (4 priedas). Prireikus gali prašyti tėvų (ar vaiko globėjų) pateikti gydytojų specialistų vaiko sveikatos būklės įvertinimą. Komisija, numačiusi, kad moksleivį būtų tikslinga ugdyti pagal adaptuotą ar specialiąją programą, o nesant specialiojo pedagogo ir logopedo, – ir pagal modifikuotą programą, gavusi tėvų (ar vaiko globėjų) sutikimą (1 priedas), kreipiasi į švietimo įstaigą aptarnaujančią pedagoginę psichologinę tarnybą dėl nuodugnaus vaiko specialiųjų poreikių įvertinimo.

15. Bendrojo lavinimo mokyklos logopedas, užpildęs sutrikusios kalbos ir komunikacijos moksleivio kalbos įvertinimo kortelę (6 priedas), sudaro sutrikusios kalbos ir komunikacijos moksleivių sąrašą ir teikia jį mokyklos specialiojo ugdymo komisijai. Mokyklos specialiojo ugdymo komisija sąrašą suderina su švietimo įstaigą aptarnaujančia pedagogine psichologine tarnyba ir teikia jį tvirtinti mokyklos vadovui.

Specialiosios mokyklos logopedas sutrikusios kalbos ir komunikacijos moksleivių sąrašą sudaro remdamasis pedagoginės psichologinės tarnybos pažymomis dėl pedagoginio psichologinio asmens specialiųjų poreikių įvertinimo (5 priedas).

16. Pedagoginė psichologinė tarnyba atlieka nuodugnų asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimą pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu aspektais ir pildo pažymą dėl pedagoginio psichologinio asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo (5 priedas). Vertinimo rezultatus aptaria su tėvais (ar vaiko globėjais), mokančiu pedagogu ir daro išvadą apie asmens specialiuosius ugdymosi poreikius.

17. Pedagoginė psichologinė tarnyba pakartotinai vertina asmens specialiuosius ugdymosi poreikius, jei tai rekomenduota pirmojo vertinimo metu arba jei asmenį pakartotinai vertinti siunčia švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisija.

18. Tėvams (ar vaiko globėjams) nesutikus su savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos įvertinimu dėl vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių, jo specialieji ugdymosi poreikiai vertinami apskrities pedagoginėje psichologinėje tarnyboje arba Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagoginio psichologinio centro skyriuje, o nesutikus su apskrities pedagoginės psichologinės tarnybos ar Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagoginio psichologinio centro skyriaus išvadomis, – Švietimo ir mokslo ministerijos Pedagoginiame psichologiniame centre.

IV. ĮVERTINIMO DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS IR PERDAVIMAS

19. Vaikui pradėjus lankyti švietimo įstaigą ART, gavusi vaiko tėvų (ar globėjų) sutikimą, parengia išrašą iš asmens sveikatos istorijos apie specialiųjų ugdymosi poreikių tenkinimą kūdikystėje ir ankstyvajame amžiuje (pildo formą, patvirtintą Sveikatos apsaugos ministerijos) ir perduoda švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisijai.

20. Specialiųjų poreikių vaikui išvykus į kitą ikimokyklinio ugdymo įstaigą ar mokyklą, šiai įstaigai pedagoginės psichologinės tarnybos arba Pedagoginio psichologinio centro pažyma dėl pedagoginio psichologinio asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo (5 priedas) ir švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisijos pažyma dėl specialiųjų ugdymosi poreikių pradinio vertinimo (4 priedas) perduodama tėvams (ar vaiko globėjams) sutikus.

21. Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo dokumentai (5 priedas) ir specialistų individualaus psichologinio, pedagoginio, logopedinio, medicininio tyrimų protokolai, klausimynai ir (ar) aprašai saugomi savivaldybės, apskrities pedagoginėje psichologinėje tarnyboje ar Pedagoginio psichologinio centro skyriuje, Pedagoginiame psichologiniame centre, kol asmeniui sukaks 25 metai.

22. Švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisija, savivaldybės ar apskrities pedagoginė psichologinė tarnyba, Pedagoginis psichologinis centras ar jo skyriai atsako už specialiųjų poreikių asmenų įvertinimo dokumentų konfidencialumą. Specialiojo ugdymo komisijos vadovas leidžia susipažinti su asmens specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo dokumentais tą asmenį ugdantiems pedagogams, tėvams (ar vaiko globėjams), švietimo įstaigos steigėjo administracijos padalinio, kuriojančio švietimo įstaigą, pedagoginiams darbuotojams, pedagoginei psichologinei tarnybai, Pedagoginiam psichologiniam centrui, Valstybinei švietimo inspekcijai.

23. Pedagoginės psichologinės tarnybos, gavusios asmens (tėvų ar globėjų, jei asmuo neturi 18 metų) sutikimą, informaciją apie jo specialiuosius ugdymosi poreikius ir jų tenkinimą teikia suinteresuotoms institucijoms pagal jų prašymus raštu.

3 forma

Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos

1 priedas

SUTIKIMAS

(Vardas, pavardė)

(Data)

(Gyvenamoji vieta)

(Adresas)

Sutinku, kad būtų išaiškintos mano sūnaus (dukters) ar globotinio (-ės)
..... ugdymosi sunkumų priežastys ir įvertinti jo (jos) gebėjimai
pedagoginėje psichologinėje tarnyboje.

Tėvai (ar vaiko globėjai)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PASTABA. Pildo tėvai (ar vaiko globėjai)

1 forma

Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos

2 priedas

(Ikimokyklinės ugdymo įstaigos pavadinimas)

VAIKO STEBĖJIMO KORTELĖ

(Data)

(Parengimo vieta)

Vaiko vardas, pavardė _____ gimimo data _____

Eil. Nr.	STEBIMOS VEIKLOS SRITIS	VAIKO VEIKLOS TRUMPAS APRAŠAS
1	Vaiko gebėjimas pasirinkti veiklą: (savarankiškai, reikia pedagogo skatinimo)	
2	Vaikui labiausiai patinkanti veiklos rūšis	
3	Gebėjimas susikaupti, išlaikyti dėmesį	
4	Vaiko smulkioji motorika Vaiko stambioji motorika	
5	Gebėjimas suvokti žodinius frontalius/individualius pedagogo nurodymus ir juos atlikti	
6	Dalyvavimas veikloje: aktyvumas/pasyvumas	
7	Gebėjimas emociškai prisitaikyti prie ugdomosios veiklos Gebėjimas kontroliuoti savo elgesį grupinės veiklos metu	
8	Sunkumai mokantis programinę medžiagą, naujų veiklos būdų	
9	Vaiko reakcija į pagyrimą, paskatinimą, padrąsinimą ir kt.	
10	Savarankiško darbo įgūdžiai	
11	Elgesys su bendraamžiais ir suaugusiais	
12	Ugdymosi ir elgesio ypatumai bei problemos	
13	Grupės aplinkos pritaikymas ugdomajai veiklai	

Pedagogas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

1a forma
Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos
3 priedas

ANKETA

(Mokyklos pavadinimas)

(Data)

(Parengimo vieta)

(Mokinio vardas, pavardė)

Klasė _____ gimimo data _____ adresas, telefonas _____

mokytojas _____ dalykas(-ai) _____
(Vardas, pavardė, telefonas)

1. Mokinio gebėjimai _____

2. Kelintos klasės mokymo programos reikalavimus atitinka mokinio gebėjimų ir žinių lygis? _____

3. Kada pastebėtos mokymosi problemos? _____

4. Ar turi elgesio problemų (jeigu taip, tai kokių)?

5. Mokymosi sunkumai

7. Kokie mokymosi būdai ir kita pagalba buvo taikoma siekiant įveikti mokymosi sunkumus?

8. Ko pedagogas tikisi iš specialiojo ugdymo komisijos? _____

Mokytojas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PASTABA. Pildo klasės ar dalyko mokytojas

4 forma
Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos
4 priedas

(Švietimo įstaigos pavadinimas)

SPECIALIOJO UGDYMO KOMISIJA

PAŽYMA

(Data) Nr. _____

(Parengimo vieta)

Dėl specialiųjų ugdymosi poreikių
pradinio vertinimo

1. BENDRI DUOMENYS APIE VAIKĄ

Vardas, pavardė _____ gimimo data _____
asmens kodas _____ gimtoji kalba _____
adresas, telefonas _____
gyvenimo ir ugdymo sąlygos šeimoje _____

vaiko sveikatos problemos (gimimo ir ankstyvosios raidos ypatumai, persirgtos ar lėtinės ligos);
naudojimasis kompensacine technika _____

klasė (jei moksleivis) _____ kurso kartojimas ar mokyklos keitimas _____

2. VAIKO GEBĖJIMAI _____

3. PROBLEMOS (-Ų) APIBŪDINIMAS _____

4. VERTINIMAS

psichologo _____

spec. pedagogo _____

logopedo _____

kitų _____

5. IŠVADA APIE SPECIALIUOSIUS UGDYMOSI POREIKIUS
(siūlomos ugdymo programos, alternatyvūs mokymo būdai, atraminė medžiaga ir kt.)

6. IŠVADA APIE RAIDOS (VYSTYMO) SUTRIKIMUS

Komisijos pirmininkas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Nariai:

Bent vienas iš tėvų (ar vaiko globėjų)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PASTABA. Jei Komisijoje yra bent vienas specialistas, pildo 1,2,3,4 (pastarąjį pasirinktinai) ir 5 punktus. Jei Komisijoje nėra nė vieno specialisto, pildo 1,2,3 ir 5 punktus.

5 forma
Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos
5 priedas

(Pedagoginė psichologinė tarnyba)

PAŽYMA

(Data) **Nr.** _____

(Parengimo vieta)

Dėl pedagoginio psichologinio asmens
specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo

Vardas, pavardė _____
gimimo data _____ asmens kodas _____
adresas (telefonas) _____
ugdymo įstaiga _____ klasė _____
kalba, kuria mokosi _____ gimtoji kalba _____

1. Psichologinio vertinimo išvada _____

2. Logopedinio vertinimo išvada _____

3. Pedagoginio vertinimo išvada _____

4. IŠVADA APIE SPECIALIUOSIUS UGDYMOŠI POREIKIUS
(siūlomos ugdymo programos, alternatyvūs mokymo būdai, atraminė medžiaga ir kt.)

5. IŠVADA APIE RAIDOS (VYSTYMOŠI) SUTRIKIMUS

Tarnybos vadovas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Specialistai:

Bent vienas iš tėvų (ar vaiko globėjų)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Ugdantis pedagogas (kai dalyvauja)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

7 forma*

Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos
6 priedas

KALBOS ĮVERTINIMO KORTELĖ

(Mokykla)

(Data)

(Parangimo vieta)

Vardas, pavardė _____
gimimo data _____ asmens kodas _____
adresas (telefonas) _____
gimtoji kalba _____ kalba, kuria mokosi _____
anamnezės duomenys _____

1. Bendrasis kalbos apibūdinimas:

1.1. Pokalbis

Kuo tu vardu? _____
Kokia tavo pavardė? _____
Kiek tau metų? _____
Ar turi broliuką, sesutę? _____
Ar jie vyresni už tave? _____
Kas tavo geriausias draugas? _____
Koks dabar metų laikas? _____
Kur gyveni? _____
Kaip vadinasi miestas (kaimas), kuriame gyveni? _____

1.2. Išvados _____

2. Rišioji kalba:

2.1. Pasakojimas pagal siužetinių paveikslėlių _____

2.2. Pasakojimas pagal siužetinių paveikslėlių seriją _____

2.3. Girdėto teksto atpasakojimas (pagal amžių) _____

2.4. Patirto įvykio pasakojimas (pvz.: „Papasakok, kaip praleidai atostogas“)

2.5. Daiktų apibūdinimas (pvz.: didelis raudonas obuolys) _____

* Kalbos įvertinimo kortelę logopedas užpildo naudodamas V. Gaulienės, R. Giedrienės, L. Grikainienės metodinę priemonę „Kalbos tyrimas“ „Žuvėdra“, 2002

2.6. Išvados apie rišliąją kalbą (Vaiko pateikti rišliosios kalbos tekstai tiksliai užrašomi. Jie apibūdinami pagal prasmės ir gramatinio taisyklingumo kriterijus: 1) ar visiškai perteikta pagrindinė mintis, įvykių nuoseklumas, ar nėra pakeitimų laike ir erdvėje, praleidimų; 2) kokius sakinius vartoja (vientisinius, sudėtinius), ar vartoja papildinius, pažyminius, aplinkybes) _____

3. Kalbos gramatinė sandara:

3.1. Daiktavardžių kaitymas linksniais („Aš pasakysiu klaidingą sakinį, o tu turėsi jį pakartoti taisyklingai.“)

Smagu (paukščiai) skraidyti padangėje. _____

(Inkilėlis) apsigyveno varnėnai. _____

Žvejys išlipo iš (valtis). _____

Arbata pasaldinama (cukrus). _____

Aš norėčiau (medus) su duona. _____

Tomas įmetė akmenuką į (vanduo). _____

3.2. Daugiskaitos sudarymas

Obuolys – obuoliai. O kaip bus?

medis – _____, slyva – _____,

kepurė – _____

žuvis – _____, traktorius – _____,

akmuo – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk obuolį ir obuolius, medį ir medžius ir t.t.“ _____

3.3. Priesaginių daiktavardžių daryba

a) Didelė – dėžė, o maža – dėžutė. O kaip bus?

raktas – _____, sijonas – _____,

voverė – _____

spyna – _____, debesis – _____,

knyga – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk dėžę ir dėžutę, raktą ir raktelį ir t.t.“ _____

b) Vieta, kur auga daug beržų, vadinama beržynu.

Kaip vadinama vieta, kur auga daug braškių – _____, ažuolų – _____, gėlių – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk beržą ir beržyną ir t.t.“ _____

c) Indas, kuriame laikoma druska, vadinamas druskine.

Kaip vadinamas indas, kuriame laikomas cukrus – _____, duona – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk druską ir druskinę ir t.t.“ _____

d) Vieta, kur kepa duoną, vadinama kepykla.

Kaip vadinama vieta, kur mokosi vaikai – _____, valomi drabužiai – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk kepyklą ir t.t.“ _____

e) Sportininkas, kuris žaidžia futbolą, vadinamas futbolininku.

Kaip vadinamas sportininkas, kuris žaidžia krepšinį – _____, slidinėja – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk futbolininką ir t.t.“ _____

f) Moteris, kuri siuva drabužius, vadinama siuvėja.

Kaip vadinama moteris, kuri kerpa plaukus – _____, mezga – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk siuvėją ir t.t.“ _____

3.4. Daiktavardžio ir skaitvardžio derinimas (pavadinant paveikslėlius)

vienas paukštis, du _____, daug _____

viena šaka, dvi _____, daug _____

viena bitė, dvi _____, daug _____

viena valtis, dvi _____, daug _____

vienas žmogus, du _____, daug _____

vienas akmuo, du _____, daug _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk vieną paukštį, du paukščius, daug paukščių ir t.t.“ _____

3.5. Prielinksnų vartojimas (atsakant į klausimus paveikslėliuose)

Kur sėdi mergaitė? _____

Ką daro mokytoja? _____

Kur yra berniukas? _____

Ką daro vaikai? _____

Ką daro mergaitė? _____

Ką daro teta? _____

Ką daro dėdė? _____

Kur padėta knyga? _____

Kur nukrito pieštukas? _____

Kur yra lempa? (virš) (Jeigu vaikas neatsako, klausti, ar lempa yra ant stalo.) _____

Jeigu vaikas neatsako, padedamos dvi dėžutės ir kaladėlė. Prašoma: „Padėk kaladėlę už dėžutės _____

_____,

tarp dėžučių _____, po dėžute _____, šalia dėžutės _____, ant dėžutės _____,

nuimk nuo dėžutės _____, įdėk į dėžutę _____, išimk iš dėžutės, ir t.t.“ _____

3.6. Prieveiksmių vartojimas (pavadinant paveikslėlyje pavaizduotą situaciją)

Lėktuvas kyla aukštyn, o leidžiasi – _____

Raudonas balionas kabo aukštai, o mėlynas – _____

Berniukas bėga kairėn, o mergaitė – _____

Sviedinys guli toli, o lėlė – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kuris lėktuvas kyla aukštyn, o kuris leidžiasi žemyn, ir t.t.“ _____

3.7. Sudaryti sakinius iš žodžių

pavasaris, sniegas, tirpti _____

ruduo, kristi, lapai, medžiai _____

mama, parduotuvė, iš, duona, parnešti _____

ežerai, žiema, užšalti, upės, ir _____

3.8. Išvados apie kalbos gramatinę sandarą _____

4. Žodynas:

4.1. Daiktavardinė leksika

a) pavadinti daiktus (paveikslėliuose):

suknelė _____, paltas _____, kaspinas _____, kojinės _____, pirštinė, _____
šepetys _____, šukos _____, akis _____, ausys _____,
kulnas _____, alkūnė _____, avis _____, ožka _____, lapė
_____, vilkas _____, agurkas _____, arbūzas _____, suolas
_____, fotelis _____, knyga _____
sąsiuvinis _____, stogas _____, kaminas _____, samtis _____,
šaukštas _____, pieštukas _____, parkeris _____, eglė _____, pušis
_____, beržas _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk suknelę, paltą, ir t.t.“ _____

b) apibendrinantys žodžiai:

Piramidė, meškutis, kaladėlės – žaislai.

marškiniai, švarkas, šalikas – _____, sofa, lova, spinta – _____

kalakutas, gaidys, antis – _____, ežys, meška, stirna – _____

lėkštė, puodelis, arbatinukas – _____, autobusas, traukinys, sunkvežimis – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk žaislus, drabužius, ir t.t.“ _____

c) įvardyti pagal aprašymą:

Kniaukia, mėgsta šiltą pieną, turi švelnų kailiuką. Kas? _____

Daiktas, reikalingas lietuvi lyjant. Kas? _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kas kniaukia, mėgsta šiltą pieną, turi švelnų kailiuką, ir t.t.“ _____

4.2. Būdvardinė leksika

a) pavadinti ypatybes:

Ąsotis iš molio – molinis.

stalas iš medžio – _____, namas iš plytų – _____

mašina iš metalo – _____, medžiaga, išmarginta gėlytėmis – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kas yra molinis, medinis, ir t.t.“ _____

b) antonimai:

žiema šalta, o vasara – _____, staltiesė didelė, o nosinė – _____

kelias platus, o takelis – _____, ežeras gilus, o bala – _____

citrina rūgšti, o kriaušė – _____, medis aukštas, o krūmas _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kada šalta, o kada karšta, ir t.t.“ _____

4.3. Veiksmažodinė leksika

a) pavadinti veiksmus (paveikslėliuose):

dažo _____, šluoja _____, šluosto _____, plauna _____, važiuoja
_____, piešia _____, sėdi _____, stovi _____, eina _____, bėga
_____, guli _____, skaito _____, rašo _____, valgo _____,
geria _____, dažo _____

b) kas kaip „šneka“?

višta kudakuoja, o šuo – _____, uodas – _____, gegutė – _____, žąsis – _____

(Jeigu vaikas nežino to žodžio, tai užduotis pateikiama taip: „Višta sako „kut kuda“, o kaip sako šuo?“, ir t.t.)

Jeigu vaikas vis tiek neatsako, prašoma: „Parodyk, kas kudakuoja, loja, ir t.t.“ _____

c) kas kaip juda?

paukštis skrenda, o laivas – _____, žmogus – _____, dviratis – _____

vabalas – _____ sraigė – _____, kūdikis – _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kas skrenda, plaukia, ir t.t.“ _____

d) kam reikalingos lempos? _____

Kam reikalingos krosnys, radiatoriai? _____

Kas atsitinka, kai vonioje atsukame čiaupą? _____

Kas atsitinka po to, kai į žemę pasėjame sėklas? _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kas šviečia, šildo, ir t.t.“ _____

5. Išvados apie žodyną _____

6. Tartis:

6.1. Atskirų garsų tarimas (visus balsius ir priebalsius vaikas taria paskui tiriantįjį) _____

6.2. Skiemenų tarimas (paskui tiriantįjį)

lo- _____, li- _____, ra- _____, rė- _____, sa- _____, se- _____, šu- _____, še- _____, za- _____, zi- _____, žo- _____, žiu-

_____ ca- _____, cė- _____, čiu- _____, dzie- _____, džio- _____, ko- _____, ke- _____, ga- _____, gie- _____, tuo-

_____ ti- _____

dau- _____, de- _____, po- _____, piu- _____, bo- _____, bė- _____, fa- _____, fei- _____, vui- _____, vie- _____, ji- _____,

cha- _____

6.3. Garsų tarimas žodžiuose (galima pavadinant paveikslėlius):

a: adata, akiniai, raketa _____, **o:** voras, koja, loto _____

u: pupa, keptuvė, mėnulis _____, **ū:** ūmėdė, siūlai, papūga _____

e: pelėda, ledai, erelis _____, **ė:** kėdė, skrybėlė, pelė _____

i: gilės, kilimas, inkilas _____, **y:** yla, gyvatė, blynas _____

uo: aguona, puodas, liniuotė _____, **ie:** liemenė, sviestas, driežas _____

l, l': tiltas, plunksna, lelija _____, **s, s':** asilas, saulė, kastuvas _____

š, š': laiškas, šakutė, kiaušinis _____, **z, z':** zebra, gvazdikai, kukurūzas _____

ž, ž': žvaigždė, žiedas, kankorėžis _____, **t, t':** tortas, tvora, teptukas _____

d, d': dūda, diržas, balandis _____, **c, c':** cukrinė, narcizas, motociklas _____

č': česnakas, pačiūžos, čiaupas _____, **dž':** ėdžios, gaidžiai, beždžionė _____

j: juosta, jautis, pjūklas _____, **k, k':** kaukė, kibiras, arklys _____

g, g': gulbė, genys, gandras _____, **ch:** chalatas, šachmatai _____

h, h': hamakas, herbas _____, **p, p':** pasaga, pypkė, krepšys _____

b, b': boružė, begemotas, briedis _____, **f, f':** žirafa, grafinas, telefonas _____

v, v': vinis, vokas, svogūnas _____, **m, m':** musė, megztinis, smuikas _____

n, n': varna, kelnės, lankas _____, **r, r':** šarka, riešutai, ropė _____

6.4. Sudėtingos garsinės – skiemeninės struktūros žodžių ištarimas (galima pavadinant paveikslėlius)

Sportbatis _____, rankšluostis _____, troleibusas _____

Karkvabalas _____, šikšnosparnis _____, laikraštis _____

6.5. Išvados apie tartį _____

7. Foneminis suvokimas:

7.1. Nustatyti, ar yra nurodytas š garsas atskirų garsų, skiemenų ir žodžių eilėje (suploti, išgirdus garsą š):

a) a, š, l, t, d, š, k, g, š, m _____, b) s, š, z, ž, š, t, š, dz, š, dž _____

c) du, ke, aš, lo, ma, šė, pi, an, šu, al _____, d) ša, os, co, šu, zi, ta, iš, fo, že, šo _____

e) pinti, ašara, ranka, neša, mēto, lipa, raštai, krato, šluota, uoga _____

f) šoka, žeria, mėsa, liepsna, miestas, kiškiai, čia, šienas, taškas, džiūsta _____

7.2. Skiemenų eilių tarimas (paskui tiriantįjį)

e-ė-i-y _____, tuo-to-tuo _____, mē-mie-mē _____

sa – ša – sa _____, sa – za – co _____, ga – ka – go _____

pa – ba – po _____, ta – da – to _____, ak – op – um _____

7.3. Skirti žodžius, panašius garsine sudėtimi („Pakartok ir pasakyk, kuo skiriasi žodžiai „galva“ ir „kalva“, ir t.t.“)

galva – kalva _____

ola – uola _____

lūpa – lupa _____

lopas – lapas _____

Jeigu vaikas neatsako, prašoma: „Parodyk, kur yra galva, o kur – kalva ir t.t.“ _____

7.4. Ilgųjų ir trumpųjų balsių diferenciacija. („Į vieną krūvelę sudėk paveikslėlius, kurių pavadinimuose yra garsas i, o į kitą tuos, kurių pavadinimuose yra garsas y“.) Paveikslėliai: sūris, pilis, vyšnios, širdis, zylė _____

7.5. Pradiniai garsinės analizės įgūdžiai (tiriami nuo pirmosios klasės pabaigos). Išvardyti garsus žodžiuose

Ona _____, upė _____, rūta _____, žolė _____, durys _____, šakės _____, varlė _____

_____ bulvė _____, pasaga _____, voverė _____, kirvis _____,

lizdas _____, žvakė _____, brolis _____, peilis _____, kraitelė _____

_____, stiklinė _____, dramblys _____, kaštonas _____

_____, švarkelis _____

7.6. Išvados apie foneminį suvokimą _____

8. Artikuliacinis aparatas:

lūpos – _____

liežuvis – _____

dantys, jų sukandimas – _____

liežuvėlis – _____

gomurys – _____

9. Bendroji ir smulkioji motorika _____

10. Klausos _____

11. Balsas _____

12. Tyrimo išvados _____

Mokyklos logopedas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Pastaba. Atsižvelgiant į moksleivių kalbos sutrikimo pobūdį, pildoma visa kortelė arba atskiros jos dalys.

8 forma

Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos

7 priedas

(Ikimokyklinio ugdymo įstaiga)

KALBOS ĮVERTINIMO KORTELĖ

(Data)

(Parengimo vieta)

Vardas, pavardė _____
gimimo data _____ asmens kodas _____
adresas (telefonas) _____
kalba, kuria mokosi _____ gimtoji kalba _____
anamnezės duomenys _____

1. Tartis:

1.1. Garsų tarimas žodžiuose (pavadinant paveikslėlius arba tariant paskui tiriantįjį)

b, b': batai, obuolys, bitės _____, **p, p'**: puodas, pelė, lapas _____

k, k': kalnas, vaikas, kilimas _____, **g, g'**: gandras, mergaitė, genys _____

t, t': takas, laiptai, tėvas _____, **d, d'**: durys, dūda, dešra _____

s, s': sodas, siena, kaspinas _____, **š, š'**: šaka, šeši, laiškai _____

z, z': zylė, lazda, lizdas _____, **ž, ž'**: žolė, rožė, žirafa _____

c, c': cukrus, motociklas, cirkas _____, **č**: česnakas, pačiūžos _____

dž: medžiai, ėdžios _____, **l, l'**: lapė, paltas, lėktuvas _____

r, r': ranka, varlė, laikrodis, riešutai _____, **j**: joja, koja, lelija _____

f: fotelis, telefonas _____, **v, v'**: vabalas, avis _____

ch: choras, chalva _____, **h**: herbas _____

uo: uoga, obuoliai, puodas _____, **ie**: pienas, šienas _____

1.2. Sudėtingos garsinės struktūros žodžių ištarimas (pavadinant paveikslėlius arba paskui tiriantįjį)

Laikrodis _____, kalakutas _____, darbininkas _____

Kaklaraištis _____, šikšnosparnis _____, kupranugaris _____

Sunkvežimis _____, ekskavatorius _____, biblioteka _____

2. Foneminis suvokimas ir garsinės analizės pradmenys:

2.1. Nustatyti, ar yra nurodytas garsas atskirų garsų, skiemenų ir žodžių eilėje

ar yra garsas **a** tarp šių garsų: a, o, u, p, b, a _____

ar yra garsas **s** tarp šių skiemenų: sa, pa, ta, šu, se _____

ar yra garsas **š** šiuose žodžiuose: saulė, šalta, daina, zylė, šoka _____

2.2. Skirti žodžius, panašius garsine sudėtimi

karas-garas _____, buvo-puvo _____, veda-meta _____, rytas-ritas _____

2.3. Pasakyti pirmą žodžio garsą

balsį – Alė, upė _____, priebalsį – salė, zylė, stalas _____

3. Kalbos gramatinė sandara:

3.1. Daiktavardžio ir būdvardžio derinimas (daiktų apibūdinimas, pvz.: didelis raudonas obuolys, ir t.t.) _____

3.2. Daiktavardžio ir skaitvardžio derinimas:

vienas paukštis, du _____, daug _____, viena šaka, dvi _____, daug _____

3.3. Prielinksnių **ant, po, už, prie, šalia, virš, į** vartojimas (atsakant į klausimus paveikslėliuose)

3.4. Skaičiai: pakeisti žodį, pateiktą vienaskaita, į daugiskaitą ir atvirkščiai (pvz.: namas – namai, knygos – knyga, ir t.t.)

3.5. Giminės: pasakyti, koks yra daiktas (pvz.: kokia yra suknelė (raudona) ir koks šalikas (raudonas), ir t.t.)

3.6. Linksniai: remiantis vaiko rišliosios kalbos pasakojimais iš savo gyvenimo arba pagal paveikslėlius įvertinti vaiko gebėjimą taisyklingai derinti ir vartoti linksnius

3.7. Priesaginių žodžių daryba: pakeisti žodį įvertinant daikto dydį (pvz.: kėdė-kėdutė, ir t.t.)

4. Žodynas: daiktavardinė, būdvardinė ir veiksmažodinė leksika iš artimiausios buitinės ir gamtinės aplinkos (įvardyti paveikslėlius, daiktus, veiksmus, savybes)

5. Rišlioji kalba:

5.1. Pasakojimas pagal nesudėtingą siužetinį paveikslėlį

5.2. Pasakojimas pagal nesudėtingą siužetinių paveikslėlių seriją

6. Fizinis išsivystymas ir bendroji motorika

7. Klausos 8. Balsas

9. Artikuliacinis aparatas:

lūpos – , liežuvis –

dantys, jų sukandimas –

liežuvėlis – , gomurys –

10. Tyrimo išvados

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos logopedas

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

2 forma

Asmens specialiųjų ugdymosi poreikių
įvertinimo tvarkos

8 priedas

SUTIKIMAS

(Vardas, pavardė)

(Data)

(Gyvenamoji vieta)

(Adresas)

Sutinku, kad būtų išaiškintos mano sūnaus (dukters) ar globotinio (-ės)
..... ugdymosi sunkumų priežastys ir įvertinti jo (jos)
gebėjimai švietimo įstaigos specialiojo ugdymo komisijoje.

Tėvai (ar vaiko globėjai)

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

PASTABA. Pildo tėvai (ar vaiko globėjai)